

OTSUS

05.07.2024 nr 7-10/2024-017

Dvigatel-Energeetika AS võrguga ühendamise eest võetava liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetava tingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika kooskõlastamise kohta

1. SEADUSANDLIKUD ALUSED, HALDUSMENETLUSE ALUSTAMINE, KÄIK JA ASJAOLUD

1.1. Seadusandlikud alused ja rakendatav metoodika

Elektrituruseaduse (ELTS) § 93 lõike 1 järgi teostab ELTS-i ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise, sealhulgas elektrituru toimimise ja turuosaliste tegevuse üle riiklikku järelevalvet Konkurentsiamet.

ELTS § 1 lõigete 1 ja 2 kohaselt näeb seadus ette elektrituru toimimise põhimõtted, lähtudes vajadusest tagada põhjendatud hinnaga, keskkonnanõuete ja tarbija vajaduste kohane tõhus elektrivarustus ning energiaallikate tasakaalustatud, keskkonnahoidlik ja pikaajaline kasutamine. ELTS § 1 lõikes 1 nimetatud tegevuses järgitakse koostöö, võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtet.

ELTS § 73 lõige 1 sätestab, et võrguettevõtja kooskõlastab Konkurentsiametiga ELTS § 71 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud võrgutasude arvutamise metoodika.

ELTS § 71 lõike 1 kohaselt võtab võrguteenust osutav võrguettevõtja tasu:

- 1) võrguga ühendamise eest (edaspidi liitumistasu);
- 2) tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest (edaspidi tingimuste muutmise tasu).

ELTS § 42 lõike 3 alusel kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega elektrisüsteemi toimimise võrgueeskirja (EsTV), millega sätestatakse muuhulgas võrguettevõtja poolt võrguga ühendamise ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetava tasu arvestamise kord.

Vabariigi Valitsuse 14.02.2019 määrusega nr 10 kehtestatud elektrisüsteemi toimimise võrgueeskirja (edaspidi Võrgueeskiri) § 25 lõike 1 alusel lähtub võrguettevõtja uue võrguühenduse loomise eest võetavat liitumistasu või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutades selleks tehtavatest põhjendatud kulutustest. Liitumistasu või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu ja selle komponendid võivad põhineda keskmistel kuludel. Võrgueeskirja § 25 lõike 3 kohaselt arvatakse liitumistasu või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu hulka uue tarbimis- või tootmisvõimsuse ühendamiseks või olemasolevate tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks vajalikud kulud. Võrgueeskirja

§ 25 lõike 2 järgi ei või jaotusvõrguettevõtja võetud summaarne liitumistasu või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu aasta arvestuses olla suurem kui liitumislepingute täitmiseks tehtud kulutused.

ELTS § 72 lõiked 2 ja 3 sätestavad, et võrguettevõtjal on õigus eristada sama võrguteenuse eest võetavaid võrgutasusid ja võrguteenuse osutamise muid tingimusi sõltuvalt pingest ja varustuskindluse tasemest, järgides ELTS-i muid asjakohaseid sätteid (ELTS § 72 lõige 2). Võrguettevõtjal on õigus moodustada turuosaliste rühmi ning rühmakaupa eristada võrgutasusid ja võrguteenuste osutamise muid tingimusi, järgides ELTS-i muid asjakohaseid sätteid (ELTS § 72 lõige 3).

ELTS § 71 lõike 3 ja Võrgueeskirja § 25 lõigetest 1 ja 2 tulenevalt peavad võrguteenuse osutamise eest võetavate tasude kehtestamisel aluseks võetud kriteeriumid olema läbipaistvad ja järgima võrdse kohtlemise põhimõtet (ELTS § 71 lõige 3) ning tasud peavad olema kujundatud kulupõhiselt (Võrgueeskiri § 25 lõiked 1 ja 2). Tulenevalt võrgutasude arvutamise meetodika kooskõlastamise regulatsiooni eesmärgist (ELTS § 1 lõige 1) on Konkurentsiametil õigus hinnata, kas meetodika on taotletud kujul vajalik ja põhjendatud.

ELTS § 93 lõike 7 kohaselt teeb Konkurentsiamet otsuse temale ELTS-i alusel esitatud kooskõlastamistaotluse kohta 90 päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Eriti keeruka või tömahuka kooskõlastamistaotluse menetlemise korral võib Konkurentsiamet pikendada seda tähtaega 180 päevani. Tähtaja pikendamisest tuleb taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist teatada. ELTS § 93 lõike 8 alusel peatatakse ELTS § 93 lõikes 7 nimetatud tähtaja kulgemine ajaks, kuni Konkurentsiametile esitatakse tema poolt nõutud kooskõlastamistaotluse kohta otsuse tegemiseks vajalik teave.

1.2. Taotleja andmed

Dvigatel-Energeetika AS (registrikood 10257898; asukoht Sepise tn 7, Tallinn 11415; elektronposti aadress info@de.ee).

Varasemalt ei ole Dvigatel-Energeetika AS Konkurentsiametiga võrguga ühendamise eest võetava liitumistasu või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetava tingimuste muutmise tasu arvutamise meetodikat kooskõlastanud.

1.3. Menetluse käik ja asjaolud

30.05.2024 registreeriti Konkurentsiametis Dvigatel-Energeetika AS taotlus võrguga ühendamise eest võetava liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise (edaspidi tingimuste muutmise) eest võetava tingimuste muutmise tasu arvutamise meetodika (edaspidi Meetodika) kooskõlastamiseks (Taotlus).

Alljärgnevalt on toodud Konkurentsiameti seisukohad Dvigatel-Energeetika AS-i Taotluse põhjendatuse kohta.

Dvigatel-Energeetika AS-i taotlus Meetodika mõistete osas

Taotlusest tulenevalt soovib ettevõtja kooskõlastada Meetodika mõisted alljärgnevalt:

1. Meetodikas kasutatavad mõisted

Käesolevas metoodikas kasutatakse mõisteid ELTS ja EsTV tähenduses, kui metoodikast ei tulene teisiti:

- 1.1. Peakaitse nimivool – tarbija liitumispunktis paigaldatud peakaitset läbida võiv maksimaalne püsiv vool amprites (A), mille juures peakaitse ei rakendu.
- 1.2. Liituja – tarbija, tootja või liinivaldaja, kes taotleb oma elektripaigaldise esmakordset ühendamist elektrivõrguga või tarbimis- või tootmistingimuste muutmist.
- 1.3. Liitumine – liituja elektripaigaldise esmakordne ühendamine elektrivõrguga.
- 1.4. Liitumisleping – liitumise või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise kohta Dvigatel-Energeetika AS (edaspidi võrguettevõtja) ja liituja vahel sõlmitav kirjalik leping.
- 1.5. Liitumistasu – liituja poolt võrguga ühendamise eest makstav tasu.
- 1.6. Tarbimistingimused – pingesüsteem, võrguühenduse läbilaskevõime amprites (A) või lubatud võimsus kilovattides (kW), liitumispunkti asukoht ja mõõtepunkti (-de) asukoht.
- 1.7. Tingimuste muutmine – tarbimis- või tootmistingimuste muutmine.
- 1.8. Tingimuste muutmise tasu – tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest makstav tasu.
- 1.9. Tootmistingimused – pingesüsteem; lubatud võrku antav vool amprites (A) või lubatud võrku antav võimsus kilovattides (kW); liitumispunkti asukoht ja mõõtepunkti (-de) asukoht; tootmisseadmete arv, tüüp ja võimsus; kaitse- ja juhtimisautomaatika konfiguratsioon ning sätted; mõõteseadmete funktsionaalsus.

Konkurentsiameti seisukoht Dvigatel-Energeetika AS-i Metoodika mõistete osas

Konkurentsiamet, kontrollinud ja analüüsinud ettevõtja Metoodikas toodud mõistete põhjendatust, on seisukohal, et need ei ole vastuolus ELTS-is ja Võrgueeskirjas sätestatuga. Metoodika mõistete osa selgitab Metoodikas kasutatud sõnade ja väljendite tähendust. Metoodika eelmainitud osad annavad ettevõtja elektrivõrguga liituda soovivale või võrguühendust juba omavale, kuid tingimusi muuta tahtvale isikule selge ülevaate võrguga liitumiseks või olemasoleva võrguühenduse tingimuste muutmiseks kasutatud mõistete tähendusest. **Tulenevalt eelnevast on Konkurentsiamet seisukohal, et Dvigatel-Energeetika AS-i Taotlus kooskõlastada Metoodika mõisted Metoodikas toodud sõnastuses on põhjendatud.**

Dvigatel-Energeetika AS-i taotlus Metoodika liitumistasu arvestamise põhimõtete osas (punktid 2 kuni 10)

- Taotlusest tulenevalt soovib ettevõtja kooskõlastada Metoodika punktid 2 kuni 10 alljärgnevalt:
2. Liitumistasu ja tingimuste muutmise tasudesse ei lülitata investeeringuid, mida võrguettevõtja teostab ELTS § 66 lõike 1 alusel arenduskohustuse täitmiseks. Liitumisinvesteeringud sisaldavad liitumise ja tingimuste muutmisega seotud võrgu ehituse ja ümberehituse kulusid.
  3. Liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu arvutamisel arvestab võrguettevõtja perspektiivsete turuosaliste teada olevate liitumiste ning juba liitunud turuosaliste tarbimis- või tootmisvõimsuse suurendamisega, võttes sealjuures arvesse tegevuspiirkonna arengukavasid ja planeeringuid.
  4. Liitumisel ja tingimuste muutmisel lähtub võrguettevõtja optimaalseimast võrgu konfiguratsioonist, heast inseneritavast ja efektiivseimast lahendusest.
  5. Liitumistasu ning tingimuste muutmise tasu määratakse kulupõhise kalkulatsiooni alusel. Tasu aluseks on liitumisinvesteeringud, mis ei sisalda arenduskohustuse täitmise seotud investeeringuid.
  6. Mitme samaaegse liituja korral jagatakse kujunenud liitumistasu liitujate vahel proportsionaalselt. Ühe liituja proportsioon leitakse jagades vastava liituja soovitud liitumispunkti peakaitse nimivool kõikide liitujate liitumispunktide peakaitsete nimivoolude

summaga. Liitumised on samaaegsed, kui liitumislepingud on sõlmitud enne võrgu ehitamiseks või ümberehitamiseks vajaliku projekteerimis- ja/või töövõtulepingu sõlmimist.

7. Esmakordsel liitumisel sisaldab liitumis- ja tingimuste muutmise tasu õigusakti kohase mõõtesüsteemi maksumuse ning selle paigaldamise kulud.

8. Nii 1- kui ka 3-faasilise elektripaigaldise võrguga ühendamisel rakendatakse ühesugust lähenemist, mille juures määratakse liitumistasu kulupõhise kalkulatsiooni alusel.

9. Tootja ja/või keskpinge liitumise puhul võetav liitumis- ja tingimuste muutmise tasu määratakse kulupõhise kalkulatsiooni alusel.

10. Kui tootja ja/või keskpinge liitumise jaoks peab võrguettevõtja liituma omakorda Elektrilevi OÜ võrguga või suurendama Elektrilevi OÜ-ga kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu ka selleks vajalikku proportsionaalset kulu. Proportsioon määratakse liitumisest tingitud võrguühendusele lisanduva läbilaskevõime suhtega võrguühenduse läbilaskevõimesse peale suurendamist.

Kui Elektrilevi OÜ peab omakorda suurendama AS-iga Elering kokkulepitud võrguühenduse läbilaskevõimet või 110-35 kV ülempingega trafo võimsust, siis sisaldab liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu ka selleks vajalikku proportsionaalset kulu. Trafo võimsuse suurendamisel määratakse proportsioon trafo lisanduva võimsuse ja Elektrilevi OÜ perspektiivse lisanduva võimsusvajaduse vahe suhtega paigaldatava trafo võimsusesse. Elektrilevi OÜ määrab perspektiivse lisanduva võimsusvajaduse olemasolevate tarbijate summaarse koormuse kasvu prognoosi alusel.

Konkurentsiameti seisukoht Dvigatel-Energeetika AS-i Metoodika liitumistasu tasu arvestamise põhimõtete osas

ELTS § 66 lõige 1 sätestab, et võrguettevõtja arendab võrku oma teeninduspiirkonnas viisil, mis tagab võimaluse järjepidevalt osutada õigusakti ja tegevusloa tingimuste kohast võrguteenust võrguga ühendatud tarbijatele, tootjatele, liinivaldajatele ja teistele võrguettevõtjatele, arvestades nende põhjendatud vajadusi, ning ühendada võrguga oma teeninduspiirkonnas asuva turuosalise nõuetekohane elektripaigaldis. Võrku arendades järgib võrguettevõtja varustuskindluse tagamise, tõhususe ning turgude integreerimise vajadust, arvestades neis valdkondades tehtavate uurimuste tulemusi.

Võrgueeskirja § 25 lõigete 1 ja 3 kohaselt lähtub võrguettevõtja uue võrguühenduse loomise eest võetavat liitumistasu arvutades selleks tehtavatest põhjendatud kulutustest (Võrgueeskiri § 25 lõige 1). Liitumistasu hulka arvatakse uue tarbimis- või tootmisvõimsuse ühendamiseks vajalikud kulud (Võrgueeskiri § 25 lõige 3).

Võrgueeskirja § 19 lõike 5 alusel määrab uue võrguühenduse loomise korral võrgu konfiguratsiooni ja tehnilised parameetrid võrguettevõtja.

Konkurentsiamet, lähtunud eeltoodust, on seisukohal, et Dvigatel-Energeetika AS-i Metoodika punktides 2 kuni 10 põhimõtted on kooskõlas eelmärgitud ELTS § 66 lõikega 1 ning Võrgueeskirja § 25 lõigetega 1 ja 3 ning § 19 lõikega 5. Metoodika punktides 2 kuni 10 toodud põhimõtted tagavad, et liitumistingimuste muutmise tasu hulka arvatakse ainult uue tarbimis- või tootmisvõimsuse ühendamiseks või olemasolevate tingimuste muutmiseks vajalikud põhjendatud kulud. **Tulenevalt eelnevast on Konkurentsiamet seisukohal, et Dvigatel-Energeetika AS-i Taotlus kooskõlastada Metoodika punktid 2 kuni 10 Metoodikas toodud sõnastuses on põhjendatud.**

Dvigatel-Energeetika AS-i taotlus Metoodika tarbimistingimuste muutmise tasu arvestamise põhimõtete osas (punktid 11 kuni 14)

Taotlusest tulenevalt soovib ettevõtja kooskõlastada Metoodika punktid 11 kuni 14 alljärgnevalt:

11. *Tarbija soovil 1-faasiliselt võrguühendusele 3-faasilisele võrguühendusele üleminekul käsitletakse sellist tingimuste muutmist ühekordse teenusena kulupõhise tasuga.*

12. *Tarbija soovil olemasoleva liitumispunkti peakaitsme nimivoolu suurendamist või vähendamist käsitletakse tingimuste muutmisenä, mille eest tuleb tarbijal tasuda tingimuste muutmise tasu kulupõhise kalkulatsiooni alusel.*

13. *Ajutise iseloomuga liitumist või tingimuste muutmist käsitletakse eraldi ühekordse teenustööna kulupõhise kalkulatsiooni alusel.*

14. *Kui tarbija soovib täiendavat võrguühendust, mille tehniline lahendus erineb antud tarbimiskoha jaoks rakendatavast optimaalsest lahendusest, võimaldab võrguettevõtja tarbijale individuaallahendust, mille eest tarbija tasub täielikult ise kulupõhise kalkulatsiooni alusel.*

Konkurentsiameti seisukoht Dvigatel-Energeetika AS-i Metoodika tarbimistingimuste muutmise tasu arvestamise põhimõtete osas

Võrgueeskirja § 25 lõigete 1 ja 3 kohaselt lähtub võrguettevõtja võetavat tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutades selleks tehtavatest põhjendatud kulutustest (Võrgueeskiri § 25 lõige 1). Tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu hulka arvatakse uue tarbimis- või tootmisvõimsuse ühendamiseks või olemasolevate tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks vajalikud kulud (Võrgueeskiri § 25 lõige 3).

Võrgueeskirja § 19 lõike 5 alusel määrab olemasoleva võrguühenduse tarbimis- või tootmistingimuste muutmise korral võrgu konfiguratsiooni ja tehnilised parameetrid võrguettevõtja.

Konkurentsiamet, lähtunud eeltoodust, on seisukohal, et Dvigatel-Energeetika AS-i Metoodika punktides 11 kuni 14 põhimõtted on kooskõlas eelmärgitud Võrgueeskirja § 25 lõigetega 1 ja 3 ning § 19 lõikega 5. Metoodika punktides 11 kuni 14 toodud põhimõtted tagavad, et tarbimistingimuste muutmise tasu hulka arvatakse ainult olemasolevate tingimuste muutmiseks vajalikud põhjendatud kulud. **Tulenevalt eelnevast on Konkurentsiamet seisukohal, et Dvigatel-Energeetika AS-i Taotlus kooskõlastada Metoodika punktid 11 kuni 14 Metoodikas toodud sõnastuses on põhjendatud.**

Dvigatel-Energeetika AS-i taotlus Metoodika punktide 15 kuni 17 osas

Taotlusest tulenevalt soovib ettevõtja kooskõlastada Metoodika punktid 15 kuni 17 alljärgnevalt:

15. *Liitumistasu ja tingimuste muutmise tasu võib sisaldada keskmiste tegelike kulude alusel arvestatud liitumislepingu menetlustasu. Menetlustasu arvestab kulutusi liitumispunkti (-de) optimaalseima asukoha määramiseks; liituja soovi täpsustamiseks, andmete kontrollimiseks ja täiendamiseks; liituja konsulteerimiseks; liitumistaotluse registreerimiseks ning sisestamiseks kliendihaldustarkvarasse; tehnilise lahenduse koostamiseks; liitumispakkumise ja vajadusel tehniliste tingimuste väljastamiseks liitujale; liitumislepingu sõlmimiseks ja arve väljastamiseks; arve laekumise kontrolliks; liituja elektripaigaldise korrasoleku teatise menetluseks.*

16. *Kõik mikrotootja (väiketootja, kes kasutab elektrienergia tootmiseks kolmefaasilises süsteemis kuni 15 kW maksimumvõimsusega tootmismoodulit või ühefaasilises süsteemis kuni*

5 kW maksimumvõimsusega tootismoodulit ja kelle võrgulepingus on selles kokku lepitud liitumis- või tingimuste muutmise tasu arvutamised toimuvad kulupõhise kalkulatsiooni alusel. Sealhulgas ja mitte ainult:

16.1. uue võrguühenduse loomisel;

16.2. olemasolevale võrguühendusele mikrotootja tootmistingimuste taotlemisel;

16.3. olemasolevale võrguühendusele mikrotootja tootmistingimuste taotlemisel ja samaaegsel võrguühenduse läbilaskevõime suurendamisel;

16.4. mikrotootja võrguühenduse läbilaskevõime edasisel suurendamisel tarbimise suunal.

17. Kui võrguühenduse taastamist sooviva isiku elektripaigaldis on olnud ühendatud võrguettevõtja elektrivõrguga ja juhul kui võrguettevõtjal on vaja liituja elektripaigaldise ühendamiseks võrguga teha võrguehitus ja/või ümberehitustöid, maksab liituja liitumistasu kulupõhise kalkulatsiooni alusel.

Konkurentsiameti seisukoht Dvigatel-Energeetika AS-i Metoodika punktide 15 kuni 17 osas

Need punktid täpsustavad menetlustasu põhimõtteid, mikrotootja liitumise eripära ja võrguühenduse taastamise kulutuste kujunemist.

Võrgueeskirja § 25 lõigete 1 ja 3 kohaselt lähtub võrguettevõtja uue võrguühenduse loomise eest võetavat liitumistasu või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu arvutades selleks tehtavatest põhjendatud kulutustest (Võrgueeskiri § 25 lõige 1). Tarbimis- või tootmistingimuste muutmise tasu hulka arvatakse uue tarbimis- või tootmisvõimsuse ühendamiseks või olemasolevate tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks vajalikud kulud (Võrgueeskiri § 25 lõige 3).

Võrgueeskirja § 19 lõike 5 alusel määrab uue võrguühenduse loomise korral võrgu konfiguratsiooni ja tehnilised parameetrid võrguettevõtja.

Konkurentsiamet, lähtunud eeltoodust, on seisukohal, et Dvigatel-Energeetika AS-i Metoodika punktides 15 kuni 17 põhimõtted on kooskõlas eelmärgitud Võrgueeskirja § 25 lõigetega 1 ja 3 ning § 19 lõikega 5. Metoodika punktides 15 kuni 17 toodud põhimõtted tagavad, et tarbimistingimuste muutmise tasu hulka arvatakse ainult olemasolevate tingimuste muutmiseks vajalikud põhjendatud kulud. **Tulenevalt eelnevast on Konkurentsiamet seisukohal, et Dvigatel-Energeetika AS-i Taotlus kooskõlastada Metoodika punktid 15 kuni 17 Metoodikas toodud sõnastuses on põhjendatud.**

2. KOKKUVÕTE

Konkurentsiamet on läbi töötanud Dvigatel-Energeetika AS-i poolt 30.05.2024 Konkurentsiametile kooskõlastamiseks esitatud Metoodika kooskõlastamise Taotluse ning asub seisukohale, et see arvestab ELTS § 71 lõikes 3, § 72 lõigetes 2 ja 3 ning Võrgueeskirja § 25 lõigetes 1 kuni 3 kehtestatud nõudeid. Konkurentsiameti hinnangul ei ole Dvigatel-Energeetika AS-i taotletud Metoodika vastuolus heade kommetega ega riku lepingupoolte õiguste ja kohustuste tasakaalu ühe poole kahjuks ebamõistlikult. Konkurentsiamet leiab, et Metoodikaga ei kalduta kõrvale õigusaktide olulisest põhimõttest ega muudeta lepingu eesmärgi saavutamist küsitavaks.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes ELTS § 71 lõikest 3, § 72 lõigetest 2 ja 3, § 93 lõike 6 punktist 6 ja Võrgueeskirja § 25 lõigetest 1 kuni 3

otsustan:

kooskõlastada 30.05.2024 esitatud taotluse alusel Dvigatel-Energeetika AS-i võrguga ühendamise eest võetava liitumistasu ja tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetava tingimuste muutmise tasu arvutamise metoodika.

Käesoleva otsusega mittenõustumisel on õigus esitada 30 päeva jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest vaie Konkurentsiametile või kaebus otsuse tühistamiseks Tallinna Halduskohtule.

(allkirjastatud digitaalselt)

Külli Haab
regulatsiooniteenistuse juhataja - peadirektori asetäitja

Lisa:
Dvigatel-Energeetika AS liitumistasu metoodika.pdf